

ПРОБЛЕМАТИКА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Проблема кримінальної відповідальності медичних працівників і до сьогодні залишається вельми дискусійною, це зумовлено тим, що вона зачіпає не лише правовий, а й медичний аспекти. Актуальність цієї теми можна пояснити тим, що в сучасному світі, як і будь-яка наука, медицина постійно розвивається та вдосконалюється. Це дозволяє поліпшити якість медичного обслуговування та значно підвищити його рівень. Також, за останні десятиріччя медична наука досягла значних успіхів у профілактиці та лікуванні складних хвороб, які ще раніше вважались невиліковними.

Злочини, які вчиняються у зв'язку з надання або неналежним наданням медичної допомоги, посідають значне місце так, як вони посягають на найбільші цінності людського існування – життя та здоров'я особи. Під час надання пацієнту медичної допомоги, медичний працівник бере на себе не тільки моральну, а й юридичну відповідальність, за якість наслідків до яких можуть призвести дії лікаря.

З першого погляду, можна зробити висновок, що дана тематика є вже достатньо опрацьованою та добре вивченою багатьма вченими. Але дослідивши випадки притягнення медичних працівників до кримінальної відповідальності, можна зробити висновок, що вони є досить мізерними та нечастим явищем в нашій країні. Так, за останні роки простежується незначна кількість кримінальних проваджень, щодо злочинів скоєних медичними працівниками.

Отже, не можна заперечувати той факт, що некриміналізованими залишається значна кількість злочинів у сфері медичної діяльності. Розвиток біотехнологій призводить до використання їх в антигуманних і навіть кримінальних цілях. Тому виникає необхідність криміналізації посягань медичних працівників на життя і здоров'я пацієнтів. [1, с. 139-140]

Прогалини законодавства в першу чергу стосуються питання, щодо використання медичними працівниками в своїй діяльності медичних препаратів в яких закінчився строк давності. З цим явищем дуже часто стикаються пацієнти на практиці, коли, наприклад, під час лікування особи лікар може використовувати прострочений препарат, оперуючи тим, що медикаменти можна використовувати і після закінчення строків давності, якщо фізичні властивості (колір, прозорість рідини,

відсутність осадів) препарату не зазнали значних змін і тому не може негативно впливати на корисні властивості медикаменту, навіть після того як закінчиться граничний строк його використання. Але також треба зауважити, що препарати після спливу строків давності, в багатьох випадках, втрачають свої лікувальні властивості і можуть виступати антиподом, тобто не допомагати людині вилікуватися від тяжкої хвороби, а навпаки негативно вплинути на здоров'я особи, призвести до тяжких наслідків або навіть спровокувати ще більш тяжчі захворювання.

Наступною проблемою кримінальної відповідальності в сфері медичного обслуговування все більше набирає обертів використання технічних засобів для підтримання здоров'я пацієнта, а також для лікування тяжких хвороб. В зв'язку зі швидким розвитком ІТ-технологій на даному етапі багато медичних працівників не встигають досконало вивчити всю необхідну інформацію, щодо використання технічних приладів та навчитися відповідним навичкам їх експлуатації.

Дуже часто не компетентність, відсутність відповідних дозволів або сертифікатів, щодо здобуття відповідних навичок медичних працівників, саме при експлуатації даних приладів, може призводити до негативних і навіть незворотних наслідків, які в подальшому можуть призвести до каліцтва або смерті особи. Це питання є дуже актуальним в даних час і є досить не дослідженим, так як вчені часто не встигають досліджувати в повному обсязі нові прилади в медичній сфері, які з'являються з неймовірною швидкістю.

Отже, можна зробити висновок, що порівняно з іншими злочинами, злочини в медичній сфері мають найбільше суспільне значення. Але, також постає питання чому ж тоді так мало випадків притягнення медичних працівників до кримінальної відповідальності.

Дослідивши значну кількість наукових статей, в яких протиставляються різні точки зору, можна зробити висновок, що основною проблемою виявлення та притягнення медичних працівників до кримінальної відповідальності це відсутність спеціального, чітко сформованого слідчого органу в сфері медичного обслуговування, який мав би спеціальні навички та чітке уявлення про специфіку професійних злочинів медичних працівників.

На практиці у слідчих органів часто виникають труднощі з визначенням та доведенням форми вини конкретного медичного працівника, підозрюваного у вчиненні професійного злочину. Це можна пояснити тим, що у слідчих органів відсутні спеціальні знання та навички у сфері скоєння професійних медичних злочинів так, як це не входить до їх компетенції.

Отже, з огляду на все вище викладене можна зробити загальний висновок, що питання щодо кримінальної відповідальності медичних працівників є дуже актуальним, так як включає в себе велику кількість

нюансів та недосліджених питань за професійні злочини скоєні медичними працівниками.

Таким чином, можна зробити висновок, що основними причинами дослідження цієї теми є:

- 1) найбільше суспільне значення злочинів порівняно з іншими;
- 2) труднощі з визначенням та доведенням форми вини конкретного медичного працівника, підозрюваного у вчиненні професійного злочину;
- 3) відсутність у представників судово-слідчих органів чіткого уявлення про специфіку професійних злочинів медичних працівників;
- 4) велика кількість некриміналізованих злочинів у медичній сфері.

Список використаних джерел

1. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 507 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://medcoledg.usoz.ru/Likspr/pravo/medpravoua2008.pdf>.
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.
3. Медичне право України: проблеми становлення і розвитку: [Матеріали 1-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції Львів, 19-20 квітня 2007 р.] / Упоряд. к.ю.н. Сенюта І.Я., Терешко Х.Я. – Львів: Медицина і право, 2007. – С. 272-279.
4. Балабко В. В. Кримінальна відповідальність медичних працівників за злочини проти життя та здоров'я особи: проблемні аспекти / В. В. Балабко // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 2009. – № 2. – С. 164-170.
5. Галкін І.Г. Кримінальна відповідальність медичних працівників за вчинення професійних злочинів. – 2015. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3180/%D0%93%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D1%96%D0%BD%20APP_5534.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Ключові слова: медицина, кримінальна відповідальність, медичні працівники, професійні злочини, злочини в медичній сфері.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Тавлуй О. В.